

MEDYA TAKİP DOSYASI

27 Nisan 2026 Pazartesi

İÇİNDEKİLER

ENERJİDE BÜYÜK BUHRAN DÖNEMİ.....	3
1500 MEGAVATLIK YENİ HİBRİT KAPASİTE.....	4
BOTAŞ'TAN ENERJİ GÜVENLİĞİ HAMLESİ	5
EPDK GEÇEN YIL 12 BİN LİSANS BELGESİ VERDİ.....	6
SPOT PİYASADA İŞLEM HACMİ %32,5 AZALDI.....	7
TÜRKİYE'DE RÜZGAR ATAĞI 16 GİGAVATA ULAŞTI.....	8
DİPLOMATİK TIKANMA ENERJİ FİYATLARINI YÜKSELTİ.....	9
DOĞALGAZ PİYASASINDA ENERJİ HARİTASI ALTÜST OLDU U.....	10
ÇİN GÜNEŞ ENERJİSİNDE ZİRVEDE.....	11
TERMAL KÖMÜRE DÖNÜŞ HIZLANDI.....	12
ORTA ASYA' DAN DEV ENERJİ HAMLESİ.....	13
AVRASYA PİYASALARINDA REGÜLASYON VE YATIRIMLAR PANELİ D.....	14

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BAYRAKTAR ALINAN TEDBİRLERİ DE ANLATTI

ENERJİDE 'BÜYÜK BUHRAN' DÖNEMİ

Antalya'da düzenlenen zirvede konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, küresel piyasaların yakın tarihin en büyük krizlerinden birini yaşadığını belirtti. Yaşanan dalgalanmayı 'Büyük buhran' olarak nitelendiren Bayraktar, konuşmasında alınan tedbirleri de anlattı. Bayraktar, "Üzerinde çalıştığımız yeni planda yeni bir enerji mimarisi inşa etmeyi hedefliyoruz" dedi.

Neşe KARANFİL
ANTALYA

ENERJİ ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, "Enerji alanında adeta büyük buhran ile karşı karşıyayız" dedi. Bayraktar, Enerji Piyasalarında Regülasyon ve Rekabet Zirvesi'nde yaptığı konuşmada dünyanın yakın tarihin en büyük enerji krizlerinden birini yaşadığını söyledi. Ortadoğu'da başlayan savaşın ve Hürmüz Boğazı'ndaki belirsizliklerin küresel ekonomiyi doğrudan etkilediğini dile getiren Bayraktar, küresel enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmayı, "Enerji alanında adeta büyük buhran ile karşı karşıyayız" sözleriyle değerlendirdi. "Küresel petrol ve doğalgaz piyasalarının adeta şah damarı olan Hürmüz Boğazı'nın kapanması ve sonrasında yaşanan gerginlikler, tüm ülkeleri diken üstünde tutuyor. Elbette temennimiz bu kaotik durumun bir an önce sona ermesi ve piyasaların dengeye kavuşması."

YENİ ENERJİ MİMARİSİ

2026'nın enerji planlamalarında kritik bir revizyon yılı olduğunu dile getiren Bayraktar, "Üzerinde çalıştığımız planda yeni bir enerji mimarisi inşa etmeyi hedefliyoruz" dedi. Yeni planın daha dirençli, daha esnek ve elektrikleşme ile dijitalleşmenin merkezde olduğu bir yapıya dayanacağını söyleyen Bayraktar, önümüzdeki aylarda kamuoyuna açıklanacağını kaydetti. Petrol ve doğalgazda Hürmüz Boğazı'nın kapanmasıyla düşük bağımlılığın düşük olduğunu belirten Bayraktar,

"Petrol ihtiyacımızın yalnızca yüzde 10'unu bu bölgeden karşılıyoruz, doğalgazda ise LNG tedarikimiz yok. Bu nedenle arz güvenliği açısından risk bulunmuyor" dedi. Vatandaşın fiyat dalgalanmalarından korunması için Eşel Mobil Sistemi'nin devreye alındığını hatırlatan Bayraktar, "Motorinde ÖTV'yi sıfıra indirdik, böylece 600 milyar TL'lik yükü vatandaşın üzerinden aldık" diye konuştu.

SUUDİ ARABİSTAN'DAN ENTEGRE İLETİM HATTI

Bakan Bayraktar konuşmasında, Türkmen doğalgazını Hazar üzerinden Türkiye'ye ve Avrupa'ya taşıyacak boru hattının önemine de değindi. Bu projenin hayata geçmesi gerektiğine inandıklarını dile getiren Bayraktar, Irak-Türkiye ham petrol boru hattının Basra'ya kadar uzatılmasının küresel piyasalar için kritik olduğuna vurgu yaptı. Bayraktar, Katar'dan Türkiye'ye doğalgaz boru hattının da arz güvenliği açısından önemli olduğunu ifade ederek, "Ayrıca, Suudi Arabistan'dan Türkiye'ye uzanacak entegre elektrik iletim hattı üzerinde de çalışıyoruz. Bunun Avrupa için alternatif bir enerji koridoru olacağını düşünüyoruz" görüşlerini dile getirdi.

Bayraktar'ın gündeminde LNG alanındaki yatırımlar da vardı. 2016'da 30 milyon metreküp olan günlük

Alparslan Bayraktar

'FİYATLARA HENÜZ YANSITMADIK'

ZİRVE sonrası Habertürk ve Bloomberg HT'nin sorularını yanıtlayan Bakan Bayraktar, "Ülkemizde arz güvenliği açısından, petrol akaryakıt ve doğalgazda sıkıntı öngörmüyoruz" dedi. Eşel mobil uygulamasının yıl sonuna kadar Hazine'ye etkisinin 600 milyar TL olduğunu, savaş devam ederse elektrik ve doğalgazda da 600 milyar TL daha etkisi olacağını belirten Bayraktar, savaşın etkisini henüz fiyatlara yansıtmadıklarının da altını çizdi. Bayraktar, şu ifadeleri kullandı: "Son 3 yılda, doğalgaz ve elektrikte fatura destekleri güncel fiyatlarla yaklaşık 1.85 trilyon liraya ulaştı. Desteklere devam edeceğiz. Bu sene ümit ediyorum yeni fiyat düzenlemesi yapmak durumunda kalmayız."

EPDK BAŞKANINDAN KESİNTİSİZ ENERJİ MESAJI

PROGRAMDA konuşan EPDK Başkanı Mustafa Yılmaz, 2026-2030 tarife döneminde yerli yazılım kullanan elektrik dağıtım şirketlerine WACC oranında yüzde 5 ilave artış sağlandığını belirterek, yerli ve millî yazılımların geliştirilmesi, dışa bağımlılığın azaltılması ve rekabet gücünün artırılmasının AR-GE bütçeleriyle desteklenmeye devam edeceğini söyledi. Yeni uygulama döneminde elektrik dağıtım yatırımlarının reel olarak yaklaşık 1.5 kat artırılarak, 776 milyar liraya çıkarıldığını ifade eden Yılmaz, planlı bakım bütçesinin ise 2.1 kat artışla 189 milyar liraya yükseltildiğini kaydetti.

gazlaştırma kapasitesinin 161 milyon metreküpe çıkarıldığını söyleyen Bakan Bayraktar, "Yeni yatırımlarla kapasitemizi 200 milyon metreküpe çıkarmayı planlıyoruz" dedi.

DEPOLARIN YÜZDE 75'İ DOLU

Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisi'nin 4.6 milyar metreküp kapasiteyle çalıştığını söyleyen Bayraktar, "Türkiye, 2028'de tükettiği doğalgazın en az yüzde 20'sini depolayabilecek bir ülke olacak. Şu anda depolar yüzde 75 doluluk oranına sahip. Türkiye bu anlamda Avrupa'ya kıyasla güçlü bir pozisyonda bulunuyor" diye konuştu.

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Varank ile Demirören Holding Yönetim Kurulu Başkanı Yıldırım Demirören de zirveye katılanlar arasında yer aldı.

1500 MEGAVATLIK YENİ HİBRİT KAPASİTE

Antalya'da düzenlenen "Enerji Piyasalarında Regülasyon ve Rekabet Zirvesi" kapsamında açıklamalarda bulunan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Mustafa Yılmaz, hibrit olarak da bilinen yardımcı kaynaktan birden çok kaynaklı elektrik üretimi alanında tahsis edilen yeni kapasitenin uygulama takvimine ilişkin, "Hibrit yatırımlarında gerekli izin süreçlerinde aksama yaşanmazsa bu kapasitenin 2-3 yıl içinde sahaya yansımısını bekliyoruz" ifadesini kullandı. Yılmaz, hibrit yatırımların sıfırdan

lisanslı projelere göre daha hızlı hayata geçirilebileceğine dikkati çekerek, mevcut santrallerin tüm izinlerinin halihazırda alınmış olmasının yatırım süreçlerini kolaylaştırdığını vurguladı.

Hibritte bugüne kadar güneş enerjisine dayalı toplam 5 bin 183 megavat kurulu güç tahsis ettiklerini ve bu kapasitenin 1788 megavatlık kısmının halihazırda işletmeye alındığını aktaran Yılmaz, 1500 megavatlık yeni hibrit kapasite için de başvuru sürecinin başlatıldığını kaydetti. ● EKONOMİ SERVİSİ

500 DENETİM KRİTERİ

Yılmaz, akaryakıt piyasasında kaliteyi en üst seviyeye çıkarmayı ve bunu sürdürülebilir kılmayı temel hedef olarak belirlediklerini belirterek, "Sürdürülebilirlik burada kritik bir unsur. Bu kaliteyi sürdürebildiğimiz sürece gerçekten kaliteli bir sistemden söz edebiliriz" dedi. Denetim süreçlerine ilişkin ise Yılmaz, "Tesisleri, lisanslı istasyonları ve rafinerileri sürekli denetliyoruz. ISO kalite belgelerini zorunlu hale getirdik. Yaklaşık 500 farklı denetim kriteriyle bu kaliteyi sürdürebilir kılmayı hedefliyoruz" ifadelerini kullandı.

BOTAŞ'tan enerji güvenliği hamlesi

Neşe KARANFIL/ANTALYA

BOTAŞ Genel Müdürü Abdülvahit Fidan, Ceyhan'daki ham petrol depolama kapasitesini 1 milyon varilden 45 milyon varile çıkaracak Tank Çiftliği Projesi'nin Türkiye'nin enerji arz güvenliğinde "stratejik bir kırılma noktası" olduğunu belirtti.

ENERJİDE STRATEJİK DÖNÜŞÜM PROJESİ

Fidan, EPDK ve Rekabet Kurumu tarafından düzenlenen Enerji Piyasalarında Regülasyon ve Rekabet Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, BOTAŞ'ın artık yalnızca boru hattı işleten bir yapı olmadığını, enerjinin tüm değer zincirinde faaliyet gösteren entegre bir kurum haline geldiğini ifade etti. Fidan, Ceyhan Ham Petrol Tank Çiftliği Projesi ile Türkiye'nin enerji güvenliği mimarisini yeniden şekillendiren stratejik bir hamle yapıldığını belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu proje, Türkiye'nin enerji krizlerine karşı dayanıklılığını artıracak, aynı zamanda bölgesel enerji piyasalarında daha belirleyici bir rol üstlenmesini

sağlayacaktır."

40 PETROL TANKI

Proje kapsamında 40 yeni petrol tankı inşa edilecek. Yatırımın aşamalı ilerleyeceğini belirten Fidan, "İlk fazda 6 tankın inşası 2026 yılında başlayacak. İlk faz 2028'de devreye alınacak. Tüm fazların tamamlanması 2030-2031 döneminde gerçekleşecek" dedi. Fidan, Tank Çiftliği'nin en önemli işlevlerinden birinin kriz dönemlerinde enerji arzını güvence altına almak olduğunu belirterek, bu yapının 'stratejik sigorta' işlevi gördüğünü söyledi.

Depolama kapasitesinin de enerji arz güvenliğinde 'sigorta sistemi' olduğunu belirten Fidan, hedeflerinin 2028'e kadar 20 milyar metreküp depolama kapasitesine ulaşmak olduğunu söyledi. FSRU (yüzer LNG terminali) tarafında ise mevcut 161 milyon metreküplük yeniden gazlaştırma kapasitesinin 200 milyon metreküpün üzerine çıkarılacağını dile getiren Fidan, "Bu adımların tamamlanmasıyla birlikte Avrupa'da değil, dünya sıralamasında da birincilik konumuna yükselmeyi hedefliyoruz" diye konuştu.

ÇOKLU KORİDOR STRATEJİSİ

DIŞİŞLERİ Bakanlığı Enerji, Çevre, İklim ve Sınıraşan Sular Genel Müdürü Zafer Ateş de zirvede yaptığı konuşmada, Türkiye'nin enerji politikasını jeopolitik risklere karşı dayanıklılığı artıracak şekilde kurguladıklarını vurguladı. Bölgesel ve küresel ölçekte çoklu koridor stratejisine ağırlık verdiklerini

ifade eden Ateş, Hazar geçişi Doğu-Batı Orta Koridoru'nun yalnızca bir ulaşım hattı değil; enerji, dijitalleşme ve elektrik iletimini de kapsayan entegre bir sistem olarak tasarlandığını vurguladı. Ateş, Türkiye'nin İran Kalkınma Projesi ve Irak-Körfez girişimi gibi farklı projelerle bağlantı kurarak riskleri dağıttığını söyledi.

EPDK geçen yıl 12 bin lisans belgesi verdi

■ Enerji Piyasası Düzenleme

Kurumu'nun (EPDK) 2025 faaliyet raporuna göre, elektrik, petrol, doğal gaz, LPG ve şarj hizmeti piyasalarında verilen lisans sayısı geçen yıl yüzde 13,8 artarak 11 bin 891'e ulaştı. **Elektrik piyasasında** lisans işlemleri yüzde 0,5 artışla 1393 olurken, en fazla lisans 639 üretim tesisi için verildi. Lisanslı üretim kapasitesi ise yaklaşık yüzde 105 artışla 5 bin 229 megavata yükseldi. Bu kapasitenin 1.882 megavattı rüzgar, 1.360 megavattı **hidroelektrik** ve 960 megavattı güneş enerjisinden oluştu.

SARJ İSTASYONLARINDA HIZLI BÜYÜME

Elektrikli araç altyapısında da dikkat çekici bir genişleme yaşandı. Geçen yıl şarj hizmeti piyasasında 50 yeni şarj ağı işletmeci lisansı verilirken, 12 bin 762 yeni soket devreye alındı. Böylece toplam soket sayısı yüzde 46,6 artışla 38 bin 808'e çıktı. Lisanslı işletmeciler tarafından kurulan 3 bin 967 yeni istasyonla Türkiye genelindeki toplam şarj istasyonu sayısı 14 bin 323'e ulaştı. Yıl sonunda yürürlükteki toplam lisans sayısı ise 28 bin 323 olarak hesaplandı. **Elektrik piyasasında** yürürlükteki lisans sayısı yüzde 3 bin 417'ye yükselirken, şarj ağı işletmeci lisans sayısı da 182 oldu.

Spot piyasada işlem hacmi %32,5 azaldı

Spot piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı, en yüksek 3 bin 299 lira 99 kuruş olarak belirlendi.

Enerji Piyasaları İşletme AŞ verilerine göre, spot elektrik piyasasında işlem hacmi yüzde 32,5 azalarak 212 milyon 901 bin 716 lira olarak gerçekleşti. Gün öncesi piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı, en yüksek saat 20.00'de 3 bin 299 lira 99 kuruş, en düşük 07.00-16.00 saatlerinde 0 (sıfır) lira olarak tespit edildi.

Gün öncesi piyasada bir megavatsaat elektriğin aritmetik ortalama fiyatı 340 lira 50 kuruş, ağırlıklı ortalama fiyatı ise 427 lira 86 kuruş oldu.

Spot piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı en yüksek 3 bin 800 lira 1 kuruş, en düşük 0 (sıfır) lira olarak kayıtlara geçti. Spot doğal gaz piyasasın-

da 1000 metreküp doğal gazın referans fiyatı 17 bin 205 lira olarak belirlendi.

Enerji Piyasaları İşletme AŞ verilerine göre, spot doğal gaz piyasasında işlem hacmi 4 milyon 215 bin 225 lira oldu. Bu tutar, önceki gün 3 milyon 553 bin 776 lira olarak açıklanmıştı.

Spot doğal gaz piyasasında 1000 metreküp doğal gazın referans fiyatı 17 bin 205 lira olarak belirlenirken gaz ticaret miktarı 245 bin metreküp oldu.

Piyasa katılımcıları için dengeleme gazı alış fiyatı 18 bin 65 lira 25 kuruş, satış fiyatı ise 16 bin 344 lira 75 kuruş olarak tespit edildi.

Türkiye'ye 148 milyon 848 bin 932 metreküp gaz girişi gerçekleşti. Piyasaya arz edilen doğal gaz miktarı ise 148 milyon 719 bin 189 metreküp olarak kayıtlara geçti.

TÜRKİYE'DE RÜZGAR ATAĞI 16 GİGAVATA ULAŞTI

KÜRESEL Rüzgar Enerjisi Konseyinin 2026 raporunda Türkiye'ye özel yer ayrıldı. Rekor kapasite artışıyla dikkat çeken Türkiye, rüzgâr enerjisinde bölgesel üretim ve ihracat üssü olma yolunda ilerliyor. Rapora göre Türkiye'nin kurulu rüzgâr gücü, 2025'teki 2,1 gigavatlık rekor artışın ardından 2026 başı itibarıyla yaklaşık 16 gigavata yükseldi. Almanya ile birlikte Türkiye'nin güçlü performansı, Avrupa'da toplam 19,1 gigavatlık yeni kapasiteyi beraberinde getirirken, yıllık büyüme yüzde 16 olarak kaydedildi.

Hedef büyük: 2035'te 120 gigavat

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) katkılarıyla hazırlanan raporda, Türkiye'nin rüzgâr ve güneş toplam kurulu gücünün 40 gigavatı aştığı belirtildi. 2035 hedefi ise oldukça iddialı: 120 gigavat. Bu hedefe ulaşmak için her yıl 2 ila 2,5 gigavat yeni rüzgâr kapasitesinin devreye alınması gerekiyor. Marmara ve Ege bölgeleri, rüzgâr ekipman üretiminde merkez konumuna gelirken, Türkiye'nin Avrupa, Orta Asya ve Orta Doğu'ya yönelik ihracat hedefleri de güç kazanıyor. Türkiye'nin COP31 hazırlıkları ise ülkenin iklim diplomasisindeki rolü-

nü daha da artırıyor. Türkiye, artık sadece kapasite artıran bir pazar değil; aynı zamanda üretim merkezi konumuna geliyor. Nordex ve Goldwind gibi küresel oyuncuların yatırımları, yerli sanayinin teknoloji dönüşümünü hızlandırıyor. Depolama teknolojileriyle entegre hibrit projeler öne çıkarken, 15-16 gigavatlık depolamalı rüzgâr projeleri için ön lisans verilmiş durumda. Türkiye, offshore rüzgâr enerjisini de gündemine aldı. 2035'e kadar 5 gigavatlık deniz üstü kapasite hedeflenirken, özellikle yüzer türbin teknolojilerinin öne çıkması bekleniyor.

Diplomatik tıkanma enerji fiyatlarını yükseltti

ABD-İsrail ve İran arasındaki gerilimde 8. haftaya girilirken, dünyanın en kritik enerji geçiş güzergahı olan Hürmüz Boğazı küresel ekonomiyi sarsmaya devam ediyor. Ateşkes umutlarının Washington-Tahran hattındaki karşılıklı restleşmelerle yerini belirsizliğe bırakması, petrol ve doğal gaz fiyatlarını zirveye taşıdı. Geçtiğimiz haftalarda geçici bir rahatlama yaşayan piyasalar, ABD Başkanı Donald Trump'ın "deniz ablukası sürecektir" açıklamasıyla yeniden alevlendi.

Brent Petrol: Haftalık bazda %16,5 artışla 105,33 do-

lara fırladı. WTI (ABD Ham Petrolü): %12,5 yükselerek 94,4 dolar seviyesinden haftayı kapattı. Genel Tablo: Savaş öncesi 70 dolar bandında olan Brent petrol, krizle birlikte toplamda %45 değer kazanmış durumda.

Sadece petrol değil, ısınma ve sanayi maliyetleri de darbe alıyor. Küresel LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) ticaretinin kalbi olan Hür-

müz'deki tıkanıklık, Avrupa piyasalarını doğrudan etkiledi: Hollanda merkezli TTF kontratları bir haftada %15,7 artarak megavatsaat başına 44,86 avroya çıktı. Gaz arzındaki endişeler, alternatif enerji kaynağı olan kömür fiyatlarını da yukarı çekerek Newcastle kömürünü ton başına 133,7 dolar seviyesine taşıdı. Dünya petrol arzının yaklaşık beşte birinin geçtiği boğazdaki kilitlenme, lojistik maliyetlerini ve risk primlerini artırıyor. İran, ablukayı bir "ateşkes ihlali" olarak görürken; ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth ablukanın süreceğini vurguluyor.

Doğalgaz piyasasında enerji haritası altüst oldu

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) küresel doğalgaz piyasalarına ilişkin yayımladığı son üç aylık raporunda enerji dünyasını bekleyen zorlu süreci verilerle açıkladı. Özellikle mart ayından itibaren Hürmüz Bogazı üzerinden gerçekleştirilen deniz taşımacılığında yaşanan aksamlar dünya genelindeki Sıvılaştırılmış Doğalgaz (LNG) arzının yaklaşık yüzde 20'sini piyasadan silmiş. Orta Doğu'daki çatışmaların küresel enerji haritasını kökten değiştirdiği belirtilen raporda Hürmüz Bogazı'nın lojistik riskler nedeniyle can damarı olma özelliğini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu vurgulandı. Arzın daralmasıyla birlikte Asya ve Avrupa doğalgaz piyasalarında fiyatlar Ocak 2023'ten bu yana görülen en yüksek seviyelere ulaştı.

Yaşanan enerji krizinin derinliğini ortaya koyan teknik verilere göre Katar'ın LNG altyapısında meydana gelen hasarlar ve lojistik tıkanıklıklar sebebiyle 2026-2030 yılları arasında piyasadan toplam 120 milyar metreküp gazın eksileceği öngörülmüyor. Küresel LNG üretimi yıllık bazda yüzde 8 oranında gerilerken KATAR'DAKİ sıvılaştırma tesislerinin zarar görmesi dünyada beklenen LNG bolluğunu en az iki yıl ileriye öteledi. Ajansın değerlendirmelerine göre bu durum sadece sanayi üretimini değil evlerde kullanılan doğalgazın maliyetini ve elektrik üretim bedellerini de uzun süre yüksek seviyelerde tutacak. Fiyat oynaklığının artması önümüzdeki kış dönemlerinde milyonlara tüketicinin çok daha kabak faturalarla karşılaşması

riskini beraberinde getiriyor. Enerji arzındaki bu daralmanın etkilerinin uzun vadeli olacağı ve enerji mali-

yetlerinin bir süre daha küresel ekonomiyi baskılamaya devam edeceği uyarısında bulunuluyor.

Çin güneş enerjisinde zirvede

ABD ile İran arasındaki gerilim ve Hürmüz Boğazı'nda yaşanan arz kesintileri, küresel enerji piyasalarında köklü bir dönüşümü tetikledi. Petrol akışının sekteye uğraması, başta Avrupa olmak üzere birçok ülkeyi alternatif kaynaklara yöneltti. Bu süreçte United States petrol üretimi ve ihracatını artırarak öne çıktı. Günlük ihracatın 5 milyon varilin üzerine çıkmasıyla ülke, enerji tedarikinde kritik bir oyuncu

haline geldi. Özellikle Orta Doğu kaynaklı risklerin artması, ABD'yi daha cazip bir tedarikçi konumuna taşıdı. Öte yandan China, yenilenebilir enerji alanındaki yatırımlarının karşılığını almaya başladı. Güneş paneli üretiminde küresel liderliğini güçlendiren Çin, temiz enerji teknolojilerinde de ihracatını artırarak "yeni enerji süper gücü" olarak öne çıkıyor. Savaşın etkisiyle Orta Doğu'daki üretimde yaşanan

kayıplar, bölgenin enerji piyasasındaki ağırlığını zayıflatırken; Brezilya, Guyana ve Arjantin gibi ülkeler alternatif tedarik merkezleri olarak dikkat çekiyor. Uzmanlara göre önümüzdeki yıllarda enerji piyasasında rekabet daha da sertleşecek. Fosil yakıtlar ile yenilenebilir kaynaklar arasındaki denge yeniden şekillenirken, küresel enerji sisteminde yeni kazananların ABD ve Çin olacağı görüşü güç kazanıyor.

ORTA ASYA'DAN DEV ENERJİ HAMLESİ

Üç Orta Asya ülkesi, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan yaklaşık 2 bin MW kapasiteli ortak bir hidroelektrik santrali kurmaya hazırlanıyor. Tesis Kırgızistan'daki Narın Nehri üzerinde inşa edilecek. Bölgesel su-enerji projelerinin kritik önemi Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov tarafından 23 Nisan'da Astana'da düzenlenen Bölgesel Ekolojik Zirvesi'nde (RES) vurgulandı. Projenin ölçeğini anlamak için, 2 bin MW'lık bir kapasite önemli. Bu, kabaca iki büyük nükleer reaktör ünitesinin veya birkaç termik santralin çıkışına eş değer. Bu kapasite aynı zamanda 1 buçuk milyon eve enerji sağlamak için yeterli. Caparov, "1.880 MW kapasiteli Kambarata HES-1 stratejik öneme sahip bir proje olarak kabul edilmektedir. Dünya Bankası ve diğer finans kuruluşlarının desteğiyle hükümetler arası bir anlaşmanın sonuçlandırılması için müzakereler aktif bir şekilde devam ediyor," dedi. Kambarata hidroelektrik santrali-1'in inşasına ilişkin müzakerelerin bir sonraki turunun Nisan 2026'da Özbekistan'ın Taşkent kentinde yapılması planlanıyor.

Kırgızistan da yenilenebilir enerji planlarının bir parçası olarak küçük hidroelektrik santrallerine odaklanıyor. Ülke, 2026 yılında toplam kapasitesi 81 MW'tan fazla olan 13 küçük hidroelektrik santralini faaliyete geçirecek. Hidroelektrik enerjinin yanı sıra Kırgızistan, toplam kapasitesi 6 bin 50 MW olan güneş ve rüzgâr enerjisi projeleri de geliştiriyor. Geçtiğimiz yıl, ülkenin 100 MW kapasiteli ilk büyük güneş enerjisi santrali Chuy bölgesinde devreye alındı.

KAZAKISTAN'IN NÜKLEER ENERJİYE YENİDEN ODAKLANMASI

Kazakistan şu anda 162 yenilenebilir enerji tesisi inşa ediyor ve bu yıl 10 proje daha devreye girecek. 2025 itibarıyla yeşil enerjinin payı yüzde 7'ye ulaştı. Ülke bu yıl dördü rüzgâr çiftliği, beşi güneş enerjisi santrali ve biri hidroelektrik santrali olmak üzere 10 yeni projeyi devreye sokacak. Astana'daki zirvede Kazakistan Başbakanı Olzhas Bektenov, Çinli bir şirketle ortaklaşa Karaganda bölgesinde 500 MW'lık bir rüzgâr enerjisi santrali inşa etmek üzere bir anlaşma imzaladı. Projenin aynı zamanda önemli çevresel kazanımlar sağlama ve yıllık karbondioksit emisyonlarını yaklaşık 1,3 milyon ton azaltması bekleniyor. Yatırım tutarı 645 milyon dolar (551 milyon euro). Kazakistan 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji payını yüzde 15'e çıkarmayı ve bu-

Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan yaklaşık 2.000 MW kapasiteli ortak bir hidroelektrik santrali kurmaya hazırlanıyor.

yük enerji tesislerinden kaynaklanan emisyonları neredeyse yüzde 35 oranında azaltmayı planlıyor. Kazakistan dünyanın en büyük uranyum rezervlerine sahip ve bunu çeşitli ülkelere ihraç ediyor. Sahip olduğu geniş kaynakları göz önünde bulunduran ülke nükleer enerjiye dönmeye karar verdi. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Çömert Tokayev RES'te yaptığı konuşmada, "Küresel arızın yaklaşık yüzde 40'ını oluşturan dünyanın önde gelen uranyum ihraççılarından biri olarak Kazakistan, karbonsuz elektriğin geliştirilmesini de destekliyor," dedi. Tokayev, "Şu anda ilk nükleer enerji santralimizi inşa etmek için bir proje üzerinde çalışıyoruz," diye ekledi. Kazakistan, 2024 yılında yapılan referandumda nükleer enerji santrali inşasının onaylanmasının ardından üç nükleer tesis inşa etmeye karar verdi. Projeler Çin'in Ulusal Nükleer Şirketi ve Rusya'nın Rosatom şirketi tarafından geliştirilecek. Pekin, Kazakistan neden nükleer enerjiye geri dönüyor? Aslında nükleer enerji ülkede Sovyet döneminde zaten geliştirilmişti. Hazar Denizi kıyısındaki Aktau şehrinde, geçen yüzyılda BN-350 hızlı nötron reaktörü faaliyet gösterdi.

BUZULLAR TACİKİSTAN'IN ENERJİ DENGESİNE NASIL GÜÇ VERİYOR?

Tacikistan yeşil enerjiye geçişte Orta Asya'ya öncülük ediyor. Ülke, küresel ölçekte hidroelektrik potansiy-

eli açısından 8'inci sırada yer alıyor. Elektrik üretiminin yüzde 98'i yenilenebilir kaynaklardan üretiliyor. Ülke, bölgenin su kaynaklarının yüzde 60'ından fazlasını sağlayan yaklaşık 13 bin buzula ev sahipliği yapıyor. Bu buzullar ülkenin neredeyse tüm enerji sisteminin temelini oluşturuyor. Tacikistan Enerji ve Su Kaynakları Bakanı Daler Juma, "Bu durum Tacikistan'ın en düşük karbon emisyonu seviyesine sahip ülkeler arasında yerleşmiştir. Ülkenin uzun vadeli hedefi 2037 yılına kadar tamamen 'yeşil' bir ülke olmaktır," diyor. Aynı zamanda Tacikistan da Kırgızistan gibi küçük hidroelektrik projeleri geliştiriyor. Birçok küçük hidroelektrik santrali artık uzak dağlık bölgelere elektrik sağlayarak merkezi elektrik şebekelerine olan bağımlılığı azaltıyor.

ÖZBEKİSTAN 2035 YILINA KADAR YENİLENEBİLİR ENERJİ PAYINI YÜZDE 50'İN ÜZERİNE ÇIKARMAYI PLANLIYOR

Özbekistan da son yıllarda yeşil enerji sektörünü hızla genişletiyor, ancak hidroelektrik yerine güneş ve rüzgâr enerjisine odaklanıyor. Bugün ülkede yaklaşık 15 güneş enerjisi santrali ve beş rüzgâr çiftliği faaliyet gösteriyor. Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, "Paris Anlaşması'ndaki emisyonları yüzde 35 oranında azaltma taahhüdümüzü zaten yerine getirdik ve 2035 yılına kadar yan yarıya azaltmak için yeni bir hedef be-

lirledik," dedi. Özbekistan ayrıca atık enerji elde etme projeleri de geliştiriyor. Ülke, her yıl 5,5 milyon tona kadar atığın işlenmesine yardımcı olacak ve 2,2 milyar kWh'den fazla elektrik üretecek 11 atık yakma tesisi kurmayı planlıyor. Özbekistan'ın enerjinin yaklaşık yüzde 30'u yeşil kaynaklardan üretiliyor ve bu oran on yılın sonunda yüzde 50'yi aşması bekleniyor. Astana'daki Bölgesel Ekolojik Zirvesi'nde Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, Orta Asya'daki iklim projeleri için birleşik bir yatırım portföyü oluşturulmasını önerdi. Bunun, bölgenin parçaları girişimlerden daha tutarlı bir kalkınma stratejisi-ne doğru ilerlemesini sağlayacağına ve ortakların bunların uygulanmasına olan ilgisini artıracığına söyledi.

TÜRKMENİSTAN YEŞİL ENERJİ SEKTÖRÜNÜ BÜYÜTEBİLİR Mİ?

Türkmenistan, güçlü güneş enerjisi potansiyeli (yıl-da 300'den fazla güneşli gün) ile desteklenen yenilenebilir enerji sektörünü kademeli olarak geliştiriyor. Bununla birlikte, ülkenin büyük doğal gaz rezervlerine sahip olması ve geleneksel olarak ana enerji kaynağı olarak bunlara dayanması nedeniyle, yenilenebilir enerji kaynakları diğer bazı Orta Asya ülkelerine göre daha az gelişti. Türkmenistan'ın Balkan vilayetinde şu anda 10 MW kapasiteli hibrit bir güneş ve rüzgâr enerjisi santrali inşa ediliyor. Yakınlardaki köylerde elektrik sağlamak üzere tasarlandı. Geçen yıl Türkmenistan, Azerbaycan ile yeşil enerji projelerinin başlatılması konusunda iş birliği yaptığını duyurdu. İki ülke Hazar Denizi boyunca denizaltı kablo hatlarının inşası, enerji sistemlerinin entegrasyonu ve Avrupa'ya elektrik ihraç etmeyi amaçlayan bölgesel projelere katılım konularını görüşti.

ORTA ASYA ÜLKELERİ BUGÜN NEDEN BİRLEŞMELİ?

Bölge hızla ısınıyor ve dünyanın "sıcak noktalarından" biri haline geliyor. Geçtiğimiz yarıyılıda Kazakistan'da sıcaklıklar neredeyse 6°C, Kırgızistan'da yaklaşık 2°C artarken, Türkmenistan'da +1,5°C eşitini geçti. Düşanbe'deki 2025 Uluslararası Buzul Konferansı'nda Tacikistan Devlet Başkanı Emomali Rahmon, ülkesinde binden fazla buzulun şimdiden eridiğini belirtti. Sadece enerji güvenliği değil, su güvenliği de çözülememiş sorunlar arasında. Bugün Orta Asya ülkeleri bir araya geliyor ve ortak iklim sorununa yanıt olarak yeni ortak projeler başlatıyor.

'Avrasya Piyasalarında Regülasyon ve Yatırımlar' paneli düzenlendi

ELDER Genel Sekreteri Fakir Hüseyin Erdoğan moderatörlüğündeki panelde konuşan Özkoç, Avrupa'daki tam entegre elektrik piyasası modelinin gelişimini ve Balkanlar'daki uyum sürecini değerlendirdi.

ANTALYA, AA

Antalya'da düzenlenen Enerji Düzenleyicileri (MEDREG) Genel Sekreteri Hasan Özkoç, Türkiye'nin elektrik piyasası regülasyonunda Avrupa Birliği (AB) ile yüzde 95'in üzerinde bir uyum yakaladığını belirterek, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) bugün sadece bölgede değil, AB genelinde de en başarılı ve yetkin otoritelerden biri haline geldiğini vurguladı.

Antalya'nın Serik ilçesi Belek Turizm Merkezi'ndeki bir otelde EPDK ve Rekabet Kurumu tarafından gerçekleştirilen Enerji Piyasalarında Regülasyon ve Rekabet Zirvesi kapsamında "Avrasya Piyasalarında Regülasyon ve Yatırımlar" paneli düzenlendi.

ELDER Genel Sekreteri Fakir Hüseyin Erdoğan moderatörlüğündeki panelde konuşan Özkoç, Avrupa'daki tam entegre elektrik piyasası modelinin gelişimini ve Balkanlar'daki uyum sürecini değerlendirdi.

Türkiye'nin Enerji Topluluğu anlaşmasına taraf olmamasına rağmen AB kuralarını en profesyonel şekilde uyguladığını belirten Özkoç, geçmişte örnek alınacak az sayıda ülke varken, bugün Türkiye'nin kendi tecrübesiyle sektöre yön veren bir konuma ulaştığını altını çizdi.

Özkoç, panelde enerji piyasalarındaki reformlar ve

yatırım ihtiyaçlarına değinecek, sınır ötesi elektrik ticareti ve enterkonneksiyon projelerinin önemine dikkati çekti.

Türkiye'nin attığı adımların bölgesel rekabeti artırdığını belirten Özkoç, güçlü bir regülasyon yapısının enerji arz güvenliği için en kritik unsur olduğunu hatırlatarak konuşmasını tamamladı.

Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği 5 kutaya yayıldı

Enerji Düzenleyicileri Bölgesel Birliği (ERRA) Başkanı Adrijana Nelkova-Chuchuk, birliğin 25. yılını kutlamaya hazırlandığını belirterek, regülasyon dünyasındaki küresel değişimlere dikkati çekti.

25 yıl önce Budapeşte merkezli olarak Orta Avrupa'da kurulan ERRA'nın bugün 48 üyeli dev yapıya dönüştüğünü ifade eden Nelkova-Chuchuk, "Artık sadece bölgeyle sınırlı değil, 5 kütadan üyemiz var. Birkaç

gün sonra yapacağımız Genel Kurul'da Fiji regülatörünü de bünyemize katacağız. Bu durum, birliğimizin küresel çapta ne kadar cazip bir kapasite oluşturduğunu kanıtıdır."

Enerji piyasalarının evrilmesiyle regülatörlerin gündemindeki konuların da zamanla değiştiğini belirten Nelkova-Chuchuk, "Dünya genelindeki tüm düzenleyici kurumlar, enerji dönüşümü nedeniyle benzer zorluklarla karşı karşıya. Regülatörlerin temel görevi, farklı hedefler arasında hassas bir denge kurmaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Piyasa koşullarına hızla uyum sağladıklarını vurgulayan Nelkova-Chuchuk, "Düzenleyici çerçeveleri hem şirketler hem de tüketiciler için 'kullanıcı dostu' tutmaya odaklanıyoruz. Temel amacımız, enerji dönüşümü sürecinde piyasa dengesini korurken yatırım iklimini ve tüketici

haklarını gözeterek bir yapı inşa etmektir." diye konuştu.

ACWA Power Türkiye Genel Müdürü Selim Güven, şirketin Körfez bölgesi, Kuzey Afrika ve Orta Asya dahil 15 ülkede yürüttüğü dev operasyonlara dikkati çekti.

Dünyanın en büyük özel su şirketi olduklarını vurgulayan Güven, portföylerinde 90 gigavat enerji üretimi ve günlük 9,3 milyon metreküp içme suyu kapasitesi bulunduğunu, yönettikleri toplam yatırım bedelinin ise 115 milyar dolara ulaştığını ifade etti.

Güven, enerji ve su gibi temel ihtiyaç alanlarında "insan odaklı" bir iş modeli benimsediklerini belirterek, bu sektörlerin stratejik önemi nedeniyle sıkı denetlendiğini hatırlattı.

Sözleşmelerin 20 ila 30 yıllık uzun vadeli süreçleri kapsadığını kaydeden Güven, projelerin sürdürülebilirliği için "kazan-kazan" ilkesinin hayati olduğunu, tarafların

ortak fayda sağlamadığı bir yapının başarı şansının olmadığını dile getirdi.

Güven, yatırımların finansal büyüklüğü ve risklerine değinerek, enerji işinin yüksek teknik ve hukuki uzmanlık gerektirdiğini belirtti.

Her bir yatırımın en az 100 milyonlarca dolar değerinde olduğunu anlatan Güven, bu devasa projelerin tek başına yürütülemeyeceğini, finansörler, teknoloji sağlayıcıları ve ev sahibi ülkelerle kurulan güçlü ortaklıkların başarının temel anahtarı olduğunu vurguladı.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Türkiye ve Kafkaslar Enerji Bölge Yöneticisi David Managadze, bankanın portföy yapısına ilişkin yaptığı değerlendirmede, toplam portföyün yaklaşık yarısının sürdürülebilir altyapı yatırımlarından oluştuğunu belirtti.

Aralık itibarıyla portföy büyüklüğünün yaklaşık 65 milyar avroya ulaştığını aktaran Managadze, Türkiye'nin bu portföyde yüzde 30'luk payla öne çıktığını vurguladı.

Enerji Avrasya ekibinin Türkiye, Kafkasya, Orta Asya ve Moğolistan'ı kapsadığını ifade eden Managadze, 1991'den bu yana söz konusu bölgelerde 200'ü aşkın projeye yaklaşık 10 milyar avro yatırım yapıldığını, ayrıca 4,5 milyar avroluk yeni proje portföyünün bulunduğunu kaydetti.